

3. Стариков, С.А. Информационные и коммуникационные технологии в педагогическом исследовании / С.А. Стариков // Научные исследования в образовании. - № 3. - 2011. - С. 76–79.

4. Батурич, Н.А. Компендиум психодиагностических методик России: описание и первичный анализ / Н.А. Батурич, А.В. Пичугова // Вестник ЮУрГУ. Серия «Психология». - 2008. - Вып. 1. - № 31(131). - С. 63–68.

ПРАЕКТ STELLAR: ВІРТУАЛЬНАЕ АСЯРОДДЗЕ Ў ВЫКЛАДАННІ МЕТОДЫКІ ВІЗУАЛЬНАГА МЫСЛЕННЯ

У.К. Слабін

Юджын, Арэгонскі ўніверсітэт

Методыка візуальнага мыслення (Visual Thinking Strategies, VTS) была распрацавана ў 1991 г. для вучняў і настаўнікаў пачатковых класаў і з таго часу паспяхова апрабавана ў ЗША, Расіі і некаторых краінах Усходняй Еўропы і Цэнтральнай Азіі [1]. Яна заахвочвае асабістую сувязь вучня з мастацтвам розных культур, навучае ўпэўненаму канструяванню сэнсу, прадугледжвае актыўную дыскусію ў класе і калектыўнае вырашэнне праблемы, развівае ўменні думаць і пісаць, пераносіць развітыя такім чынам уменні на іншыя вучэбныя прадметы. Ключавая формула VTS заключаецца ў трох пытаннях, якія паслядоўна задаюцца вучню пры разгляданні твора мастацтва, найчасцей карціны: "Што тут адбываецца?" – "Што з убачанага дае нам падставу так гаварыць?" – "Што яшчэ мы можам знайсці?" Адметная рыса VTS – супрацоўніцтва паміж музеямі і мясцовымі школамі.

У праекце STELLAR (Strategies for Technology Enhanced Learning and Literacy through ARt), што рэалізуецца ў Арэгонскім ўніверсітэце, вясковыя настаўнікі акругі Лэйн вывучаюць і выкарыстоўваюць методыку візуальнага мыслення ва ўзаемадзеянні з мастацкім музеем універсітэта. З увагі на значную адлегласць паміж школамі і ўніверсітэтам (~100 км), заняткі з настаўнікамі праходзяць дыстанцыйна ў віртуальным трохмерным асяроддзі Second Life (SL) на востраве, які належыць ўніверсітэцкаму Цэнтру перадавых тэхналогій у навучанні [2]. Выкладчык і настаўнікі камунікуюцца ў выглядзе аватараў голасам і праз тэкставую перапіску (чат). Як і ў ранейшых адукацыйных ініцыятывах Цэнтра [3], выбар SL на карысць іншых сродкаў (Skype, Yugma, Webex, Google Talk, інш.) абумоўлены меншай нагрузкай на сетку ў параўнанні з абменам рэальным відэа і, што асабліва каштоўна, псіхалагічнай праекцыяй навучэнцаў (настаўнікаў) у віртуальнае асяроддзе, што спрыяе лепшаму ўключэнню і засваенню матэрыяла.

Мэта праекту заключаецца ў VTS-падрыхтоўцы навучэнцаў. Адна з задач – знайсці найбольш прымальную форму працы з імі ў віртуальным асяроддзі. Другая палягае ў распрацоўцы зручнага і даступнага фармату дакументавання досведу сустрэч з мэтай выкарыстання яго ў будучай працы.

Матэрыялы і метады. Выкарыстоўваліся інтэрвію з навучэнцамі, у тым ліку непасрэдна пасля заняткаў, іх экспертныя апытанні, перыядычныя анкетаванні па Лайкерту з ацэнкай па пяцібальнай шкале.

Вынікі і іх абмеркаванне. За час рэалізацыі праекту форма выкладання методыкі візуальнага мыслення зазнала наступную эвалюцыю:

1. спачатку, сустракаючыся ў SL, выкладчык і навучэнцы проста абменьваліся галасавымі і тэкставымі паведамленнямі;

2. калі паўстала патрэба ў прэзентацыях, слайды выкладчыкаў сталі пагружаць у SL і наносіць на грані паралелепіпедаў як тэкстуры. Пасля абмеркавання першага слайда выкладчык і навучэнцы пераходзілі да другога, трэцяга і г.д.;

3. паколькі перамяшчэнне аватараў займала час, а навучэнцы раз-пораз закрывалі сваімі аватарамі слайды іншым, перайшлі да стацыянарнага экрана з паслядоўным паказам усіх слайдаў прэзентацыі і магчымасцю звароту да папярэдніх;

4. паколькі віртуальныя заняткі доўжыліся ў сярэднім гадзіну і адбываліся вечарамі пасля рабочага дня, навучэнцы сталі скардзіцца на псіхалагічную стому (пабочны прадукт праекцыі ў віртуальнае асяроддзе і ідэнтыфікацыі сябе з аватарам). Да навучальнай пляцоўкі былі дададзены крэслы;

5. паколькі і ў гэтай форме навучэнцы часам заступалі экран адзін аднаму, а вырашэнне кожнай такой праблемы патрабавала дасканалага ведання навігацыі, вынайшлі спосаб бесперашкоднага сузірання экрана для кожнага. Для кожнага крэсла быў напісаны LSL-скрыпт, так што займаючы месца, навучэнец аўтаматычна бачыць экран буйным планам.

Апошні варыянт найбольш выкарыстоўваецца сёння. Былі, аднак, таксама прапанаваны і апрабаваны такія формы, як прэзентацыя ў памяшканні і больш уласцівая віртуальнаму асяроддзю тэлепартацыя, праходжанне па тунэлі з фантомнымі слайдамі і спуск з пагоркаў (новы слайд – новая абстаноўка, метафара пераходу ад аднаго слайда да іншага).

Паралельна з распрацоўкай формы вядзецца пошук фармату дакументавання заняткаў. Спачатку проста фіксавалася і асобна выстаўлялася на сайт праекта віртуальная перапіска, потым сталі запісваць аўдыё і відэа сустрэч. Сёння кожная сустрэча запісваецца і праз некалькі дзён выстаўляецца на сайце праекта [4] ў выглядзе камбінаванага відэароліка, кампанентамі якога з'яўляюцца: 1) запісанае з некалькіх камп'ютэрных экранаў і потым змантажаванае відэа месца сустрэчы з розных пунтаў здымкі (над кожным аватарам відаць імя ўдзельніка); 2) гук (прамова выступаўцы, пытанні і рэплікі слухачоў, абмеркаванні, дыскусіі); 3) слайды прэзентацыі; 4) віртуальная перапіска.

Заклучэнне. У праекце па навучанню метадыцы візуальнага мыслення віртуальнае асяроддзе засведчыла сябе ў якасці прыймальнага сродку навучання. Найбольш упадабанай формай заняткаў у віртуальным асяроддзі з'явілася часткова мадыфікаваная школьная рэчаіснасць: "сядзячая" прэзентацыя на экране пад адкрытым небам. Цалкам немадыфікаванае асяроддзе (школьны клас) і занадта мадыфікаванае (тэлепартацыя з аднаго месца ў іншае) не набылі папулярнасці.

Вырашальным (лімітуючым) фактарам выбару формы заняткаў з'явілася камп'ютэрная кампетэнтнасць навучэнцаў (настаўнікаў). У якасці найбольш эфектыўнай формы дакументавання сустрэч засведчыў сябе камбінаваны відэаролік з відэа- і гуказапісам занятка, тэксту перапіскі і слайдамі прэзентацыі. З далейшым распаўсюджаннем віртуальнай рэчаіснасці і яе ўкараненнем у сферу адукацыі набудуць папулярнасць новыя інтэрактыўныя формы заняткаў.

Літаратура

1. Yenawine, P. Visual thinking strategy: Using art to deepen learning across school disciplines. Cambridge, MA: Harvard Education Press, 2013. – 198 pages.
2. Center for Advanced Technology in Education, Island in Second Life // University of Oregon. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://maps.secondlife.com/secondlife/CATE/130/116/21> – Date of access: 01.04.2017.
3. Слабин, В.К. Дистанционные консультации по общей химии в трехмерной виртуальной среде Second Life / В. К. Слабин // Методика преподавания химических и экологических дисциплин. Сборник научных статей Междунар. науч.-метод. конф. 13-14 ноября 2014 г. Брест, 2014. – С.150-153.
4. Project STELLAR, Second Life video // University of Oregon. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.projectstellar.org/photo-video> – Date of access: 01.04.2017.

ОСОБЕННОСТИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

*А.Ю. Сняtkова
Витебск, ВГУ имени П.М. Машерава*

Введение. На сегодняшний день одной из приоритетных задач развития образования в Республике Беларусь является создание безбарьерной образовательной среды для детей с особенностями психофизического развития (ОПФР). По данным отдела специального образования Министерства образования Республики Беларусь, с 2015/2016 учебного года работают 1343 специальные группы и 911 групп интегрированного обучения и воспитания в учреждениях дошкольного образования, 203 специальных класса и 5115 классов интегрированного обучения и воспитания в учреждениях общего среднего образования. Сохраняется тенденция увеличения количества специальных групп и групп интегрированного обучения и воспитания в учреждениях дошкольного образования, уменьшения количества классов интегрированного обучения и воспитания в учреждениях общего среднего образования. Последнее обусловлено проводимой работой по оптимизации как учреждений образования, так и самих классов интегрированного обучения и воспитания [1].

Материал и методы. Методами исследования выступили: теоретический (анализ литературы, выдвижение гипотезы); эмпирический (наблюдение); обработка и анализ собранного материала.

Результаты и их обсуждение. Понятие инклюзии (от inclusion – включение) по содержанию означает демократические в своей основе принципы и действия по включению индивида или группы, в том числе лиц с ОПФР, в более широкое сообщество в общий поток образовательного процесса, помощь в преодолении географических неудобств и экономических различий. Сюда можно отнести и преодоление дискриминации по полу, возрасту, здоровью, этничности и каким-либо другим признакам [2].

В Республике Беларусь немало внимания уделяется вопросам образования лиц с особенностями психофизического развития. По исследованиям А.М. Змушко, обеспечен почти стопроцентный охват специальным образованием и коррекционно-педагогической помощью детей с ОПФР, состоящих на учёте в банке данных о детях с